ARMY SCHOOL,BHUJ
Sanskrit Worksheet
Class : VI

1. हिंदी भाषायाम् अनुवादम् कुरूत (हिंदी भाषा में अनुवाद करो)-

(I) एष: चषकः ।

(ii) तौ बलीवर्दौ स्तः ।

(iii) ते के ।

(iv) एषा दोला ।

(v) सा घटिका ।

(vi) एते के ।

(vii) तत् किम् ।

(viii) ते बसयाने स्तः ।

2. उपर्युक्तां तालिकां दृष्ट्वा समुचितविकल्पेन वाक्यानि पूरयत (उपर्युक्त तालिका को देखकर उचित विकल्प से वाक्य पूरे करो)-

(क) एषः ……………..

(पठति / पठतः / पठन्ति)

(ख) छात्रौ ....

(गच्छति / गच्छतः / गच्छन्ति)

(ग) अश्वाः ……………..

(चलन्ति / चलतः / चलति)

(घ) सैनिकाः …………...

(रक्षति / रक्षतः / रक्षन्ति)

(ङ) काकाः …………….

(उत्पततः / उत्पतन्ति /उत्पतति)

(च) सिहः ……………..

(गर्जति / गर्जतः / गर्जन्ति)

(छ) बिडालः …………….

(खादतः / खादन्ति / खादति

(ज) वृद्धौ ……………….

(हसन्ति / हसतः / हसति)

3. मञ्जूषातः पदानि चित्वा वाक्यानि पूरयत (मञ्जूषा से पद चुनकर वाक्य पूरे करो)-

(कृषक: , छात्रः ,मयूराः , कुक्कुरौ , सौचिक: , सिंहौ ,अध्यापक: , मण्डूकाः , मत्स्यौ , रजक:)

1……………………………......पठति।

2……………………………...पाठयति।

3…………………………......हलं कर्षति।

4……..……………………....नृत्यन्ति।

5………………………………भषतः।

6………………………………गर्जतः।

7……………………………...कूर्दन्ति।

8………………………………तरतः।

4.निम्नलिखितान् शब्दान् संस्कृतभाषायां लिखत (निम्न शब्दों को संस्कृत भाषा में लिखो)-

(क) घोड़ा

(ख) दो मोर

(ग) तोता

(घ) भालू

(ङ) धोबी (अनेक)

(छ) कबूतर

(झ) वे दोनों (पु.)

(ट) कौन (अनेक)

(ड) ये दोनों (पु.)

(ण) वह (पु.)

(च) दर्जी

(छ) यह (पु.)

5. सः, तौ, ते, सा, ते, ताः इत्येतेभ्यःउचितं सर्वनामपदं चित्वा वाक्यानि पूरयत (सः, तौ, ते, सा, ते, ताः- इनमें से उचित सर्वनाम पद चुनकर वाक्य पूरे करो)-

(i).................. छात्रः स्मरति।

(सः / सा / ते)

(ii)................छात्रौ गच्छतः।

(ते / तौ / ताः)

(iii)................वानराः उपविशन्ति।

(ते / ताः / सा)

(iv)..................बालिके गायतः।

(सः / सा / ते)

(v).................. पिपीलिकाः खादन्ति।

(सा / ताः । ते)

(vi)....................... माला अस्ति।

(सः / ते / सा)

(vii)...................... सिक्थवर्तिका प्रज्वलति।

(सा / ताः । ते)

(viii)......................नरौ हसतः।

(ते / तौ / सः)

6. निम्नलिखितानां स्त्रीलिङ्गशब्दानां कृते संस्कृतपदानि एक बचने ,द्विवचने बहुवचने च लिखत (स्त्रीलिंग शब्दों के संस्कृत शब्द एकवचन , द्विवचन तथा बहुवचन में लिखो)-

(अजे ,अजा ,अजाः ,छात्रा ,शिक्षिका: ,सेविका ,नौके ,पाकशाला: ,सूचिका ,छुरिका: , सेविके , शिक्षिके)

एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्

1.

2.

3.

4.

7. निम्नलिखितानां पदानां शुद्धं वर्णविच्छेदं चियताम् (निम्नलिखित पदों का शुद्ध वर्ण-विच्छेद चुनो)-

(क) रामः = (र् + आ + म् + अ:) / (र् + आ + म् + आ:)

(ख) लता = (ल् + आ + त् + आ) / (ल् + अ + त् + आ)

(ग) शिक्षकः = (श् + इ + क् + ष् + अ + क् + अः) / (श् + इ + क् + क्ष् + अः)

(घ) वानरः = (व् + आ + न् + आ + र् + आः) / (व् + आ + न् + अ + र् + अः)

(ङ) मक्षिका =(म् + अ + क् + ष् + इ + आ) / (म् + अ + क् + ष् + ई + क् + आ)

(च) कक्षा = (क् + अ + क् + क्ष् + आ) / (क् + अ + क् + ष् + आ)

(छ) मित्रम् = (म् + इ + त् + र् + अ + म्) / (म् + इ + त् + र् + म्)
(ज) पत्रम् = (प् + आ + त् + र् + म्) / (प् + अ + त् + र् + अ + म्)

8.निम्नलिखितान् शब्दान लिङ्गानुसारेण पृथक् क्रियताम् (शब्दों को स्त्रीलिंग, पुल्लिंग तथा नपुंसकलिंग के अनुसार अलग करो)-

(हस्तः , खगः , सरिता , खट्वा , नेत्रम् , ग्रामा: ,मक्षिके ,कथाः , नौका ,पुष्पम् ,चटके ,उद्यानम् ,छत्रम् ,एषः ,नक्षत्राणि , वृक्षः , मित्रे , पिकौ)

पुँल्लिङ्गः	**स्त्रीलिंङ्गः**	**नपुंसकलिङ्ग**

1.
2.
3.
4.
5.
6.

9. शब्दानाम् अर्थम् लिखत (शब्दों के अर्थ लिखो)-

i.सौचिकः ………...
ii. खेलति ………...
iii.स्यूताः …………
iv.दोला ………….
v.चटके ………….
vi.चालिके ………….
vii.अजाः ………….
viii.श्रमिका ………….
ix. बसयाने ………….
x.करवस्त्राणि ………….
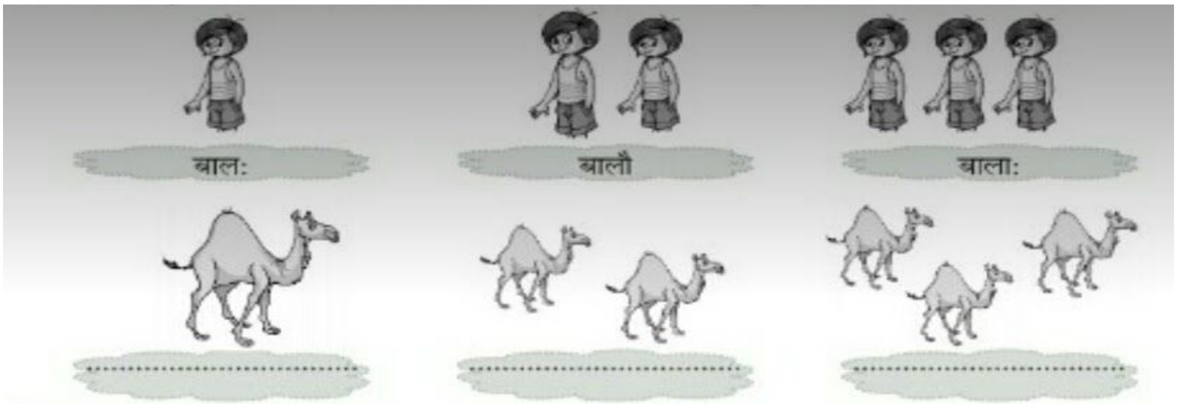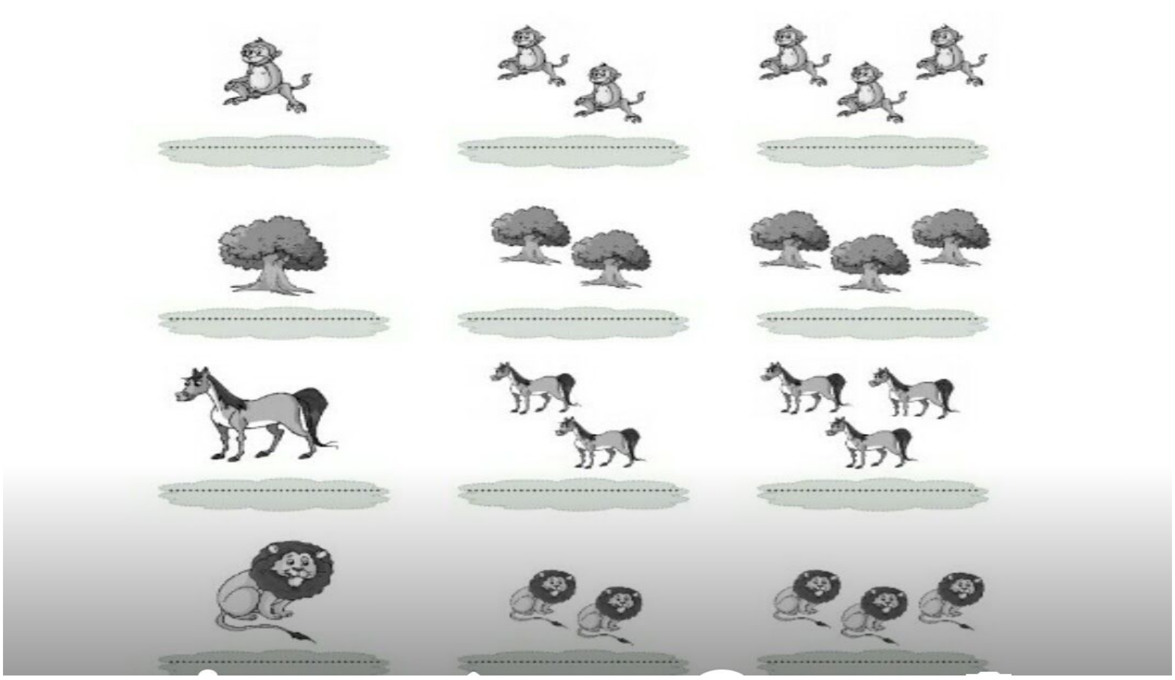
10. उदाहरणानुसारं चित्राणि दृष्ट्वा रूपाणि लिखत (उदाहरण के अनुसार चित्र देखकर रूप लिखो)-